

Pitsaassuseq pillugu Nalunaarut 2015/16

Kommuneqarfik Sermersooq

Meeqqanut, Atuarfeqarnermut Ilaqutariinnullu Ingerlatsivik

Atuarfiup aqqa allaguk:

Kulusumi Alivarpí
986973, 986975, kulusumi.alivarpí@attat.gl
Box 129 3915 Kulusuk
Kommuneqarfik Sermersooq

Pitsaassuseq pillugu nalunaarut sumut atorneqassava?

Pitsaassuseq pillugu nalunaarut sakkutut atuuppoq, atuarfiit ataasiakkaat nukittuffimminnik kiisalu qulequttat aalajangersimasut ingerlatsiviup iliuuseqarfigisassatut aalajangersimasaasa ilaannik takunninnissaminnut atorsinnaasaat. Qulequttat iluini atuarfiit ukiumi tulliuuttumi qanoq ineriartornissartik takorloornerlugu anguniagassaminnik aalajangersaassapput. Tamatumani aaqqissuussaasumik ilusilersukkamillu sulinissamut atuarfinnik ataasiakkaanik pitsaassutsimik ineriartortitsinissamik ilallugu ilapittuutaanissaa siunertaavoq – suliaq ukiumi tullerm pitsaassutsimut nalunaarummi nalilerneqartussa.

Ilutigitillugu pitsaassutsimik nalunaarusiap kommunalbestyrelse pitsaassuseq pillugu nalunaarummi allassimasut angusallu tunngavigalugit, kommunip atuarfeqarfiata pitsaassusianik nalilersuinissamut tunngavissaqalersissavaa.

Immersuinissamut ilitersuut

- Immikkoortoq 1 aallaqqaasiutaavoq, tassani atuarfiit ukiup atuarfiusup qaangiuttup naatsumik oqaluttuarinissaa periarfissarivaat
- Immikkoortoq 2 paasissutissat pissarsiarinerat ilutigalugu ingerlaavartumik immersorneqartassaaq (immikkoortoq allaqqasoq 'ingerlatsivimmit immersorneqartoq'-mik allaqqasoq immersorneqassanngilaq
- Immikkoortut 3 – 8 atuarfinit immersorneqassapput, qulequttat ataanni tamani ilitersuuteqarpoq apeqquteqarlunilu akeqquneqartunik
- Immikkoortumik 9-mi 10-milu atuarfimi siulersuisut (skolebestyrelse) atuartullu siunnersuisoqatigiivisa (eleveråd) oqaaseqaateqarnissaannut inissaqarpoq.

Immikkoortuni 2-miit 6-imut ukiumi atuarfiusumi qulequtaritinneqartut qanoq suliarisimanerisi pillugit naatsumik allassavasi. Matumani siunertarineqartoq tassaavoq, sulinissinni nukittuffissi kiisalu ineriartoqqinnerunissamut pisariaqartitat suunerat takusinnaaniassagassiuk. Naggataatigut immikkoortuni taakkunani tamani ukiumi atuarfiusumi tulliuuttumi anguniagassasi allatortinnissaannik qinnuigineqarput kiisalu naatsumik allallugit nukittorsarneqarsinnaasut qanoq sulissutiginiarnerisi kiisalu qulequtarineqartussat tunniunneqartup iluani iliuusissasi qanoq ineriartortinnissaat.

Immikkoortuni 3, 5 aamma 6-imi anguniakkat aalajangersimasut allassimapput, uagut ingerlatsivimminngaanniit allattoqqullugit kissaatigisavut, anguniagassanik allani allattuinnissassinnik tikilluaqqusaavusi. Immikkoortuni 4-mi anguniagassat aalajangersimasut suut allattussanerisi naatsorsuuteqanngilagut.

Immikkoortuni tamani paasissutissat allanneqartussallu suut kissaatigineqarnersut allassimapput. Apeqqutit immikkoortuni 2-miit 6-imut *uingasumik* allassimasut tassaapput apeqqutit aallaavigisassasi. Allaniq attuumassuteqartunik eqqarsaateqarussi, soorunami taakkua allannissaannut tikilluaqqusaavusi.

Ullormik pitsaassutsimik nalunaarusiamik immersueqatigiiffiginnaasatsinnik aalajangiiniarluta ingerlatsivimmiit attavigiumaarpatsigit.

Pitsaassutsimut nalunaarut pillugu apeqqutissaqarussi imaluunniit oqaaseqaatissaqarussi, soorunami tamakkiisumik piareersimavugut aamma atuarfeqarnermut siunnersorti Niels Egede Høegh mailikkut: nieh@sermersooq.gl imaluunniit oqarasuaatikkut 36 73 25 attavigisinnaavarsi.

1. AALLAQQASIUT

Uani ukiumi atuarfiusumi qaangiuttumi sunik suliaqarsimnersi pillugu naatsumik allassinnaavusi. Uani ukiumi atuarfiusumi qaangiuttumi nukittuffittut imaluunniit unammilligassatut misigisimasasi kingusinnerusukkullu pitsaassutsimik nalunaarusiami kingusinnerusukkut apeqqutini inissaqartinneqanngitsut allassinnaavasi.

Ukioq manna nipilersornermut tunngasunik ineriartortitsivugut. Tassani pattanneq salliutinneqarluni, iluatsilluartutullu taaneqarsinnaalluni. Upernaaq tusarnaartitsinermi naggaserneqarluni naammassivoq. Ukiullu tulliani ingerlateqqinneqassalluni.

2. TRINTEST, INAARUTAASUMIK MISILITSINNERIT, ATUARTUT AMERLASSUSAAT IL. IL.

Immikkoortoq 2-mi atuarfimmi trintestini aamma inaarutaasumik misilitsinnermi agguaqatigiissillugu angusat ataatsimut qanoq isikkoqarnersut takuniarnerat siunertaavoq. Taassuma saniatigut immikkoortut atuartut qassit 10. Klassereernermi kingorna ilinniaqqillutik/suliffeqalerlutik ingerlaqqittarnerat kiisalu atuartut peqanngittarnerat, VSP-mi ilinniartut amerlassusaat, piginnaassutsit matussuserneqarnerat, ilinniartitsisut peqanngittarnerat aamma vikaarinik atuineq qanoq isikkoqarnersoq takussutississallugu kissaatigineqarpoq.

2.1 UKIUMI ATUARFIUSUMI 2015/2016-IMI 3. AAMMA 7. KLASSIT TRINTESTIMI ANGUSAAT

Tabelimi ataaniittumi 3. klassimi atuartut amerlassusaat trintestimilu agguaqatigiissillugu angusat allanneqassapput.

Atuarfik	3. klassimi atuartut amerlassusaat	Danskisut	Kalaallisut	Matematikki
Kulusumi Alivarpi	5	46,6 %	52,2%	64,6%

Tabelimi ataaniittumi 7. klassimi atuartut amerlassusaat trintestimilu agguaqatigiissillugu angusat allanneqassapput.

Atuarfik	7. klassimi atuartut amerlassusaat	Danskisut	Kalaallisut	Matematikki	Tuluttut
Kulusumi Alivarpi	2	65,5%	81,5%	73,5%	86%

Oqaaseqaatigiumaneqarsinnaasut:

2.2 UKIUMI ATUARFIUSUMI 2015/2016-IMI INAARUTAASUMIK MISILITSINNERMI ANGUSAT

Tabelimi ataaniittumi ukiumi atuarfiusumi 15/16-imi atuartut naammassissut amerlassusaat agguaqatigiissillugu karakterii kiisalu faagini agguaqatigiissillugu karakterii (kisitsisinngorlugit) allanneqassapput.

A=Allattariarsornermi O=Oqaluttariarsornermi I=Inerisimassuseq

Faagi	Kalaallisut			Danskisut			Matematikki			Tuluttut		
	A	O	I	A	O	I	A	O	I	A	O	I
Misilitseriaaseq												
Agguaqatigiissillugu karakteri	F:3,75 S:4	6,5	S:5,25 M:8,5	F:3,75 S:2		S:3,5 M:5,25	F:4,5 S:2	4	S:4,75 M:4	F:2,5 S:2		S:5 M:3,75

Faagi	Kemi	Bio	Geo	Inuiaqatigiilerineq	Upperisarsiorneq/Filosofii	Projekti		
Militseriaaseq			A	O	A	O	A	O
Agguaqatigiissillugu karakteri			3,5			6,5		4,5

Atuartut misilitsittut amerlassusaat	4
Atuartut misilitsinngitsut amerlassusaat	0

Oqaaseqaatigiumaneqarsinnaasut:

A-mi

F: færdighedsprøve

S: skriftlig prøve

I-mi allappakka årskarakterit.

S: skriftlig

M: mundtlig

Geo-mut allappakka Naturfagimi karakterit (fysik/kemi, bio, geo).

Imaqannngitsut allat misilitsiffiunngillat.

2.3UKIUMI ATUARFIUSUMI 15/16-IMI ATUARFINNI ATUARTUT AMERLASSUSAAT

Ingerlatsivimmit immersorneqartooq

Skole	1.KL	2.K L	3.K L	4.K L	5.K L	6.K L	7.K L	8.K L	9.KL	10KL	I alt	VSP Tal	Total
AHL	63	68	52	50	26	46	26	46	44	26	447	7	454
Arsuup Atuarfia	1	3	1	1	3	1					10	0	10
ASK	41	35	36	32	31	36	33	28	34	39	345	30	375
Atuarfik Tuiisaaq	23	16	11	22	12	23	9	15	18	16	165	15	180
Tiniteqilaami Alivarpik	3			4	6						13	0	13
Ejner Mikkensila Aluarpia	1	3	3	6	8	3	8	4	4	1	41	0	41
Isertup Alivarpia	3			3	3						9	0	9
Kangillinnguit	38	41	42	44	42	35	52	44	35	46	419	16	435
Kapisillit Atuarfiat	1	2		1							4	0	4
Kulusummi Alivarpik	1	3	4	5	10	3	5	5	2		38	6	44
Kuummmiini Alivarpik	5	3		7	2	8	5	8			38	3	41
Nuussuaq	24	29	21	39	29	28	41	28	31	33	303	44	347
Qeqertarsuatsiaat Atuarfiat	3	3	3	4	1	1					15	0	15
Sermiligaap Alivarpia	8	6	1	11	1			14			41	0	41
Tasiilami Alivarpik	44	39	37	39	31	44	32	32	55	38	391	32	423
USK	49	49	47	48	44	45	40	44	43	76	485	23	508
Total:	308	300	258	316	249	273	251	268	266	275	2764	176	2940

Opdateret TEA August 2016

2.4 MEEQQAT ATUARFIANNI ATORFILLIT

Ingerlatsivimmit immersorneqartog

Skole	Læreruddannet	Forskolelærere	Timelærere	Total ansatte
AHL	37	2	0	39
Arsuup Atuarfia	1	1	1	3
ASK	50	3	0	53
Atuarfik Tuiisaq	23	1	1	25
Tiniteqilaami Alivarpik	1	0	2	3
Ejner Mikkensila Aluarpia	5	0	3	8
Isertup Alivarpia	1	0	2	3
Kangillinnguit	36	2	0	38
Kapisillit Atuarfiat	1	0	0	1
Kulusummi Alivarpik	7	0	1	8
Kuummiini Alivarpik	2	2	5	9
Nuussuup Atuarfia	51	3	0	54
Qeqertarsuatsiaat Atuarfiat	1	2	0	3
Sermiligaap Alivarpia	3	0	3	6
Tasiilami Alivarpik	36	2	15	53
USK	56	0	0	56
Total:	311	18	33	362

Opdateret Aktivitetsplan's indberetninger August 2016

2.5 ILINNIARTITSISUT PEQANNGITTARNERAT KIISALU VIKAAREQARTARNEQ

Tabelimi ataaniittumi ukiumi atuarfiusumi ilinniartitsisut peqanngittarnerat allanneqassaaq

	Napparsimaneq	Ulloq meeqqap napparsimaffia siulleq	Erninermut atatillugu sulinngiffeqarneq	Pikkorissarneq	Alla
August	1	0	0	0	4
September	1	0	0	17	8
Oktober	11	0	0	0	0
November	1	0	0	3	0
December	3	0	0	0	2
Januar	4	0	15	0	9
Februar	3	0	0	0	1
Marts	2	0	0	0	2
April	9	0	0	0	7
Maj	2	0	0	0	2
Juni	1	0	0	0	8

Ukiuni atuarfiusumi tiimit vikaarinut atorineqartut	325
---	-----

Oqaaseqaatigiumaneqarsinnaasut:

'Allamik'-mi immersuisoqarsimappat, tamanna qanoq isumaqarnerseq inussiarnersumik nassuiaqquneqarpoq

Allat: akissarsiaqarani sulinngiffeqarneq, ilinniarnermut atatillugu aallarnek, anorersuartumi matoqqatitsineq, illoqarfimmut nakorsiarnek, illoqarfimmut eqqartuussivimmut uppernarsaa-suujuartorneq

Malugiuk! Vikartiimit allanneqartut ilinniartitsisut ilinniarsimasut vikariuneri ilanngunneqarput. Taavalu prøveni assigisaanilu paarsisut vikaritut tiiminik tunineqarnikuullutik.

2.6 ATUARTUT AMERLASSUSAAT KIISALU VSP-MI ATUARTUT AMERLASSUSAAT

Ingerlatsivimmit immersorneqartoq

Atuarfik	Klassimi nalinginnaasumi atuartut amerlassusaat	VSP-mi atuartut amerlassusaasa tamakkiisut kafinnerat	Atuartut tamakkerlugit	VSP-mi atuartut procentinnngorlugit
AHL	447	7	454	1,54%
Arsuup Atuarfia	10		10	
ASK	345	30	375	8,00%
Atuarfik Tuiisaaq	165	15	180	8,33%
Diilerilaami Alivarpik	13		13	
Ejner Mikkeniila Aluarpia	41		41	
Isertup Alivarpia	9		9	
Kangillinnguit	419	16	435	3,68%
Kapisillit Atuarfiat	4		4	
Kulusummi Alivarpik	38	6	44	13,64%
Kuummiini Alivarpik	38	3	41	7,32%
Nuussuaq Atuarfia	303	44	347	12,68%
Qeqertarssuatsiaat Atuarfiat	15		15	
Sermiligaap Alivarpia	41		41	
Tasiilami Alivarpik	391	32	423	7,57%
USK	485	23	508	4,53%
Total:	2764	176	2940	5,99%

Antal elever total 16 skoler	2764
Special-klasser total 16 skoler	176
Total elever Kommuneqarfik Sermersooq	2940
VSP elevr i % tal	5,99%

Opdateret TEA august 2016

2.7 ILINNIAQQINNEQ AAMMA SULIFFEQARNEQ

Tabelimi tulluuttumi atuartut ilinniaqqillutik ingerlaqqittut, sulilersut imaluunniit 10. klassimi naammassereermik kingorna ingerlaqqinngitsut allanneqassapput.

10. klassimi atuartut ilinniakkamik/suliffimmik aallartitsisut amerlassusaat	Atuartut amerlassusaat
Suliffimmik aallartitsisimasut	0
Inuussutissarsiutitigut ilinniartitaanermik aallartitsisimasut	0
Nunatsinni efterskolemi aallartissimasut	1
Danmarkimi efterskolemi aallartissimasut	1
Ilinniarnertuunngorniarfimmi aallartissimasut	0
Oqaatsinik ilinniarniarlutik nunamut allamukarsimasut (AFS, EF)	0
Ilinniakkamik/suliffimmik aallartitsisimangitsut	2

Oqaaseqaatigiumaneqarsinnaasut:

**Ilinniakkamik/suliffimmi aallartitsisimangitsut:
Siulleq atuannigiffeqarpoq-qinnuteqarnikuunngilaq.
Aappaa Qasigianguani Maniitsumilu efterskolemi utaqqisuniippoq.**

2.8 PIFFISSAQ ATUARTITSIFFIUSOQ – NALUNAAQUTTAP AKUNNERI PILERSAARUTAASUT AAMMA
NAAMMASSINEQARTUT

	Nal. akunneri ilinniartitsiffigissallugit pilersaarutaasut	Nal. akunneri atuartunut atussallugit pilersaarutaasut
--	---	--

Nukarliit	660	660
Akulliit	930	930
Angajulliit	840	840

	Nal. akunneri ilinniartitsisunit atorpeqartut naammassiat	Nal. akunneri atuartunut atorpeqartut naammassiat
Nukarliit	545	573
Akulliit	837	862
Angajulliit	739	786

Oqaaseqaatigiumaneqarsinnaasut:

3. ATUARTUT ILINNIAKKANUT TUNNGATILLUGU INISSISIMANERAT NUKITTORSARNIARLUGU QANOQ SULISARPISI?

Immikkoortortami siunertarineqartoq tassaavoq, ukiumi atuarfiusumi qaangiuttumi atuartut trinini pingasuni taakkunani ilinniagaannut tunngatillugu nukittorsarniarlugit qanoq sulisimanersusi. Nukittuffiit, iliuuseqarfissat kiisalu ineriartortinneqarnissaminnut pisariaqartitsiffiusut suussusersissavasi kiisalu trintestini nukittuffissi unammilligassasilu takuneqarsinnaanerit oqaluttuaralugu. Immikkoortut naggaserlugit atuartut ilinniakkanut tunngatillugu ukiumi atuarfiusumi anguniagassa at kiisalu anguniagassasi qanoq anguniarnerlugit allattussavasi. Immikkoortoq pingasunngorlugu pingasunik qulequtaaralerlugu apeqqutinik apeqqummut pingaarnermut attuumassuteqartunik agguataarsimavoq. Faagit kalaallisut, danskisut, tuluttut matematikkilu sammineqassapput.

3.1. ATUARTUT KALAALLISUT, DANSKISUT, TULUTTUT MATEMATIKKIMILU ILINNIARNERMINNUT ATATILLUGU KILLIFFIANNIT INERIARTORTINNIARLUGIT QANOQ SULISIMAVISI?

Minnerit:

Faagini piginnaasat tungaatigut killiffik nukittorsarniarlugu, sunik iliuuseqarnikuuusi?
Minnerni piginnaasat tungaatigut killiffik nukittorsarniarlugu ikorfartortinik pilersitsinikuuvugut.

Faagini piginnaasat tungaasigut killiffimmut tunngatillugu unammilligassat sumiippat?
Atuarfitsinni 1.-3.klasset ataatsimoornerat unammillernartuuvoq. Atuartut arlallit killiffii assigiinngit-taqaat taamaasilluni atuartitsiniarneq oqimaassinnaasarluni.

Trintestini angusani nukittuffisi unammilligassasilu sutigut takuneqarsinnaappat?

Minnerni fagit tamarmik pingasut unammilligassartaqarput. Ingasammik qallunaatut angusat pitsannngorsartuartariaqarput.

Akulliit:

Apeqqutit qulaanitut ipput

Oqaatsit iliuuseqarfiginikuuagut taamaasillunilu tuluttut ukioq manna pitsannngoriarfiuvoq. Sukumiinerusumik atuartitsineq pilersaarusiortalugu pitsannngorsarlugulu ingerlanneqarnikuu voq.
Qallunaatut suli ilungersuutiginerusussaavarput, pitsannngoriannngitsoorami.

Angajulliit:

Apeqqutit qulaanitut ipput. (Trintestit pinnagit, inaarutaasumik misilitsinnerit sammisigit)

Inaarutaasumik misilitsinnermi matematikki oqaatsinilu angusat qaffassagassaapput. Ukiut tamaasa assigiinngitsunik iliuuseqartarpugut inaarutaasumik misilitsinnissamut piareersaatinik.
Ukiumiit ukiumut iliusitta kinguneri allannngorartarput.

Specialklassit/VSP:

Apeqqutit qulaanitut ipput

Specialklasseni atuartitsinnermi assigiinngitsunik iliuuseqartarpugut soorlu MISI aqqutigalugu siunner-suutigineqartut atorlugit atuartitsineq ingerlanneqartarpoq.

3.2. ATUARTUT ATUAKKATIGUT NUKITTUT UNAMMILLERTINNIARLUGIT QANOQ ISIORNIKUUISI?

Atuartut atuakkamikkut nukittuut unammillerniarlugit qanoq isiornikuuisi?

Atuartitsinermi atuakkanik allanik tunisarlugit (nalunarnernik).

Atuakkamik angerlarluni atuartagassaanik tunisarlugit.

Trinini ataasiakkaani qanoq isiornikuuisi?

Qulaaniittoq assigiinnarpaa.

Iliuusissinni suut nukittuffiusimappat aamma iluatsissimappat?

Iliuuseqarnitsinni oqaatsitigut ineriartorneq malunnarsartulersimavoq.

Sumi suli nukittunerusumik iliuuseqarnissamut pisariaqartitsisoqarpa?

Oqaatsit qallunaatut, tuluttut kitaamiusullu nukittorsartuarneqartussaapput.

3.3 ATUARTUT ATUAKKAMIKKUT SANNGIITSUT KIVINNIARLUGIT QANOQ SULINIKUUISI?

Atuartut sanngiitsut killiffiannit kivinniarlugit qanoq isiortarpisi?

Atuartut sanngiitsut ikiorniarlugit angajoqqaat oqaloqatigisarpagut ikiortiseralugit. Taavalu MISI oqarasuaatikkut oqaluullugu siunnersuisillugu ikiortittarpugut. MISI-p siunnersuutai malillugit atuartitsilluta. Aamma misilittarparput S-klassenit atuaqataatikkallarlugit.

Trinini ataasiakkaani qanoq isiorsimavisi?

Ukioq manna trin 2 iliuuseqarfiginerpaavarput atuartoqarnerpaagami sapersartullu amerlanerullutik.

Tassani ilinniartitsisunik ikorfartortinik peqarpoq. Sapersartut klassemiit annillugit imaluunniit isersimaqatigalugit ikiorserneqartarput.

Iliuusissinni suut nukittuffiusimappat aamma suut iluatsissimappat?

Nukittuffigineruarput annillugit ikiorsiineq- atuartut amerlasuut akornaniikkunnaaraangamik sukkanerusumik ilikkariartulertaramik. Tassuuna iluatitsineruvugut.

Sumi suli nukittunerusumik iliuuseqarnissamut pisariaqartitsisoqarpa?

Ukiormanna nukarlerni annertunerusumik ikiorsiinarpugut malunnarmat ukiuni kingullerni nukarlerni atualertartut sanngiittartut.

3.4 UKIUMI AGGERSUMI ATUARTUT ATUAKKAMINNUK TUNNGATILLUGU KILLIFFISSAAT PILLUGIT ANGUNIAKKAT ALLATTORSIGIT:

Immikkoortumi apeqquumi pineqartumi anguniagassat pinngitsoorasi aalajangersussavasi kiisalu anguniagassatut aalajangersakkasi qanoq isiorlusi anguniarnerlugit allaaseralugit:

Ukiumi tullermi minnerni faagini sisamani trintestimi suut anguniarneqarpat qanorlu anguniakkat anguniarpisigit?

Ukiumi tullermi qallunaatut annertunerusumik angusaqarnissaat anguniarparput, tassanilu ikorfartorteqarnissaat qulakkeerlugu. Soorunami fagini matematikkimi kalaallisullu aamma suli pitsanngorsaa-niartuassaagut.

Ukiumi tullermi akullerni faagini sisamani trintestimi suut anguniarneqarpat qanorlu anguniakkat anguniarpisigit?

Tassani aamma qallunaatut pitsanngorsagassaavoq, tassani atuartitsineq sukatigassaasoq paasivarput, taamaasillutalu pitsaanagerusumik pilersaarusiornissaq anguniarlutigu.

Ukioq manna tuluttut angusat siuariarput, kisianni suli pitsaanagerunissaat anguniartuarparput. Taama-tullu kalaallisut matematikkimilu.

Aappagu inaarutaasumik faagini pineqartuni sisamani taakkunani agguaqatigiissillugu karakteri angorusutaq qassiua qanorlu tamanna anguniarpisiuk?

Aappaagu inaarutaasumik misilitsinnermi angusat agguaqatigiissillugu 7-p qaangernissaa anguniassavarput, ukioq manna ataateqqalaaramiuk. Taavalu agguaqatigiisitsinerup minnerpaaffia 2-miittoq qaffarias-sallutigu.

Aappaagu inaarutaasumik misilitsittussat procentinngorlugit qanoq amerlatigippat qanorlu isiorlusi tamanna anguniarpisiuk?

Aappaagu misilitittussat procentinngorlugu 8.

Taassuma saniatigut anguniakkat arlallit allattorsinnaavasi qanorlu anguniarnerlugit aamma allattorsinnaallusiuk:

4. ATUARTUT ILUARISIMAARNERAT NUKITTORSARNIARLUGU QANOQ SULISARPISI?

Immikkoortumi atuarfiup atuartunut tamanut iluarisimaarnartunngortinnissaa siunertaralugu qanoq sulisarnersusi pillugu allaqqullusi qinnuigineqarpusi. Immikkoortumi siulianitut naatsumik nassuiaaqquneqarpusi, atuartut tamarmik iluarisimaarnissaat qulakkeerniarlugu qanoq sulisarnersusi kiisalu ukiumi atuarfiusumi tulliuuttumi atuartut iluarisimaarnerat nukittorsarniarlugu nukittuffissi aamma iliuuseqarfissasi kiisalu anguniagassassi suuneri.

4.1. ATUARTUT ILORRISIMAARNERAT

Atuarfik iluarisimaarnartuutinniarlugu qanoq isiorpisi?

Sapinngisamik atuartut atortussaminnik amigaateqannginnissaat eqqumaffigaarput. Taavalu atuartit-sinermi atorneqarsinnaasut nalinginnaangitsut pigalutigut atuartunut ilorrisimaarutaasut:

Nipilersuutit assigiinngitsut, qaannat, sisoraatit, allallu toqqagassani atuartitsinermi atorneqarsinnaasut. Ilanngullugu eqqaasinnaavara atuartut toqqissillutik maaniinnissaat anguniarlugu aamma atorneqartar-toq, atuartoq nuannaanngippat ilinniartitsisoq tatigisaa attavigineqartarpoq- taassumalu atuartitaminut (klasse alla) ilanngullugu nakkutigigallartarpar eqqissinissaata/toqqissinissaatalu tungaanut- tamanna iluaqutaalluarterpoq.

Qinngasaaruttarneq pinaveersaartinniarlugu atuartullu iluarisimaarnerat nukittorsarniarlugu qanoq suleriaaseqarpisi?

Atuarfitsinni iliuusissatut pilersaarutit ilaatigut angajoqqaaniit siunnersuutinik ilaqartut sananikuusagut qinngasaarunnermi pinaveersaartitsinermi iluaqutaapput, sulili ilaartortuartussaavagut pitsanngorsarlugit. Kisianni suli ersarissumik qinngasaarunnermut politikki amigaatigaarput.

Atuartut akuliutsinniarlugit peqataatinniarlugillu qanoq isiortarpisi?

Kippaarissumik periuseqartarpugut atuartut peqataatinniarlugit, tamarmik peqataanissaat pingaartikkatsigu. Peqataajumangitsoq ersarissumik paasitinneqartarpoq peqataasariaqarneranik, tamannalu angajoqqaat nalunngilaat eqqumaffigalugulu. Peqataajumangitsoqarpat angajoqqaat attavigineqartarput ilaatigullu aggartariaqartarlutik.

Nuanniilliorneq pequtaasimappat allatigut iliuuseqartarpugut, qarasaasiaqarfimmi eqqissisarsinnaavoq eqqissigunilu ilani uterfigissallugit. Imaluunniit atuartut allat ilagisinnaallugit.

Iliuuseqarnissinni suut nukittuffiusimappat suullu iluatsissimappat?

Nukittuffiuvoq atuartut angajoqqaallu piumasaaqatigut paasilluartermatigit taamaasilluta uatsinnut sullissineq oqinnerulluni.

Sukkut suli annertunerusumik iliuuseqarnissamut pisariaqartitsisoqarpa?

Soorunami tamatigit pitsanngorsaaajuussaagut atuartut annertunerusumik pitsaanerusumillu sullikkumal-lugit.

4.2 VSP-MI ATUARTUT ILUARISIMAARNERAT AKULIUTSINNERALLU?

VSP-mi atuartut iluarisimaarnissaat qanoq sulissutigisarpisiuk?

Tigussaasunik annertuumik atuilluta atuartitsineq ingerlattarparput. Tamanna soqutigisarpaat ilorri-maarnaralugulu.

Atuartitsinermi nalinginnaasumi peqataatinniarlugit qanoq isiortarpisi?

Ukiumut arlaleriarluta klassenut peqaavinut peqataatillugit atuartitsinneqartarput. Tassani atuartitsineq nalinginnaasoq malinnaaffigisarpaat.

Iliuusissinni suut nukittuffiusimappat aamma suut iluatsissimappat?

Matematikki malunnartumik iluatsinnerpaasarpoq. Taavalu taamaasiortarnitsinni atuartut klassenut nalinginnaasunut nuussinnaanerat angusinnaasarlutigu.

Sumi annertunerusumik iliuuseqarnissamik pisariaqartitsisoqarpa?

Klassenut nalinginnaasunut nuutitsiniarnissamat pikkorinnerulernissaq pitsannngorsaanissarlu anguniarparput.

4.3 ATAANI ATUARTUT IUARISIMAARNISSAAT ANGUNIARLUGU ANGUNIAKKAT ALLATTUSSAVASI

Atuartut iluarisimaarinninnerannut atatillugu suut anguniagarerusunnerisi pillugit kiisalu anguniakkatut aalajangiussassi qanoq piviusunngortinnissaat pillugit allattueqquneqarpusi. Tamatumani anguniagassat suut allattussanerisi aalajangersimasumik naatsorsuuteqartoqanngilaq.

Siusinnerusukkut aamma akissutini ilaareerput.

5. ATUARTUT ILINNIAQQINNISSAMINNU TUNNGATILLUGU PIAREERSARNERAT PILLUGU QANOQ ISIORTARPISI?

Immikkoortuni naatumik nassuiaaqquneqarput, atuartut ilinniaqqinnissaannut qanoq isiorlusi piareersartarnerisi qanorlu atuartut meeqqat atuarfianni naammassereernerimik kingorna ilinniaqqinnissaminnut piareeqqanngitsut qanoq iliuuseqarfigisarnersisi. Immikkoortumi siulianitut naatumik nassuiaareernissi kingorna ukiumi aggersumi atuartut ilinniaqqinnissaannut piareersarniarlugit anguniakkassinnut tunngatillugu nukittuffissi, iliuuseqarfissassi anguniakkassilu qanoq anguniarnissaat pillugit allattueqqullusi qinnuigineqarput.

5.1 ATUARTUT ILINNIAQQINNISSAANNUT QINNUTEQARTINNIARLUGIT QANOQ SULERIAASEQARPISI?

Matumani ilaatigut ilinniaqqinnissamut siunnersuineq, inuussutissarsiortunik/ilinniartoqarfinnik assigisaannillu suleqateqarneq iserfigisinnaavasi.

Ilinniaqqinnissamut siunnersuineq ingerlanneqartarpoq aqqutissiuisoq ikiortigalugu tamannalu naammagisimaarnarpoq.

Kisianni inuussutissarsiortunik imaluunniit ilinniarfeqarfinnik suleqateqarneq pikkoriffiginngilarput, pitsanngorsagassattalu tamanna ilagaat.

Ukiumi tulluuttumi atuartut sapinngisaq tamakkerlugu amerlatigisut ilinniaqqinnissaminnut qinnuteqarnissaminnut piareersimatilerniarlugit qanoq sulissuteqarniarpisi?

Atuarneq aallartiinnarpoq angajoqqaat attavigineqassapput paasitinneqarlutillu atuartut aasamut Soraarummeerunik anisussaammata qinnuteqarnissamut piareeqqassasut. Tamannali aamma piareersareernikuuarput atuartut angajoqqaallu piareersareernissaannik kaammattorlugit.

Iliuuseqarnissinni suut nukittuffiusimallutillu iluatsissimappat?

Iliuuseqarnissinni nukittuffigut annikippat annertusagassaapput, nukittuffigineruarput angajoqqaanik suleqateqarneq.

Sukkut annertunerusumik iliuuseqarnissamut pisariaqartitsisoqarpa?

Annertunerusumik iliuuseqarfigisariaqartutut isigaarput atuartunik qinnuteqartunik akulikinnerusumik attaveqartarnissaq - qanoq tusarlerneqarsimanersut tusarniartassallugu. Pissutigalugu qinnuteqareeraangata "isumakkeerpallaartarsigit".

Iliuutsisi inaarutaasumik atuartut ilinniaqqinnissaannut/suliffeqalernissaannut atatillugu sutigut takuneqarsinnaappat?

Iliuutitsigut takuneqarsinnaapput ukiuni kingullerni atuartut misilitsereernerup kingornatigut ingerlariaqqittartut amerlammata.

5.2 ATUARTUT ILINNIAQQINNISSAMUT/SULIFFISSARSIORNISSAMUT PIAREEQQANNGITSUNUT QANOQ ILIUUSEQARTARPISI?

Atuartut erngerlutik ilinniaqqinnissamik qinnuteqanngitsut/piareeqqanngitsut qanoq sulissutigisarpisigit? Aatsaat ukioq manna qinnuteqanngitsoortoqarpoq, tamanna iliuuseqarfiginngilarput. Atuartoq atuangiffeqarumammata.

*Iliuussissinni suut nukittoqutaasimappat?
Iliuuseqarnikuunnginnatta akisinnaanngilara.*

*Sukkut suli annertunerusumik iliuuseqartoqarnissaanut pisariaqartitsisoqarpa?
Annertunerusumik iliuuseqarfigisariaqarpagut atuartut angerlarsimaffiminni isumagineqarnerat
Killeqartut annertunerusumik qinnuteqarnermi ikiortarnissaat/ikorfaltortarnissaat.*

5.3 ATUARTUT ILINNIAQQINNISSAAT/SULILERNISSAAT PILLUGU ALLATTUIGITSI

Immikkoortumi matumani apequtigineqartoq aallaavigalugu anguniakkat aalajangersassavasi kiisalu anguniagassatut aalajangersakkassi qanoq isiorlusi anguniarnerisi pillugit allallusi:

*Atuartut inaarutaasumik soraarummeertut procentinngorlugit qanoq amerlatigisut aappagu ilinniakkamik imminnut tulluuttumik aallartitsillutik ingerlaqqissappat, tamannalu qanoq isiorlusi anguniarpisiuk?:
Anguniartuartarparput tamatigut tamarmik ilinniakkamik aallartitsissasut. Kisianni soorunami pisut takutittarpaat qanoq ingerlasoqarnersoq.*

Taassuma saniatigut anguniakkat arlallit allassinnaavasi taakkualu qanoq isiorlusi anguniarnerlugit allallugittaaq:

6. ILINNIARTITSISUT ILUARISIMAARINERAT AAMMA SULIAMUT PIKKORISSUSAAT

Immikkoortumi atuarfimmi pitsaasumik sulinermi avatangiisinik qanoq isiorlusi pilersitsisarnerlusi allaaserisaqaqquneqarpusi. Taassuma saniatigut peqanngittarneq annikillisinniarlugu qanoq toqqartumik iliuuseqarfigisarnerissi/qanoq iliuuseqarfigisarniarnerissi aammalu ilinniartitsinermi pitsaassuseq qanoq pilersittarnerissi/pilersittarniarnerissi kiisalu ilinniartitsisut suliamut pikkorissusaat pillugu ineriartortitsineq qitiutinneqassapput.

6.1 ATUARFIMMI SULINERMI AVATANGIISIT

*Atuarfimmi sulinermi pitsaasunik avatangiiseqarniarlusi qanoq sulissuteqarnikuuusi?
Atuartut initik pinnersarnikuuaat, taamaasilluni sullivigissallugu nuannersunngortillugu.
Naasunik naatitsisoqarpoq, atuartut isersimmatitaartinneqarput taamaasilluni atuarfimmiinneq nuanner-
nerulerpoq.*

*Eqaarsaartarfiup ügaa qalipaaffigineqarpoq, Sassuma Arnaa qalipanneqarpoq assut takorannersumik,
qalipaasuvoq eqqumiütsuliortoq arnaq inuusuttoq Amerikkarmioq takornariaq.*

*Iliuuseqarnissinni suut nukittoqutaasimappat?
Torersarnerulerpugut, peqqissaarnerulerlutalu.*

*Sukkut suli annertunerusumik iliuuseqarnissamut pisariaqartitsisoqarpa?
Pisariaqartipparput suli atuarfitta arlaatigut iseruminarnerusumik suliarinissaa.*

*Iliuutsisi sunik angusaqarfiusimappat?
Atuarfippat atuartuutitta sulisullu paarilluarnerulerpaat.*

6.2 ILINNIARTITSISUT PEQANNGITTARNERAT ANNIKILLISINNIARLUGU QANOQ SULERIAASEQARPISI?

Ukiumi qaangiuttumi ilinniartitsisut peqanngittarnerat annikillisinniarlugu qanoq iliuuseqarsimavisi? Ukioq kingulleq atuarneq aallartimmat ilinniartitsisoq ataaseq napparsimakulasoq annertuumik oqaluunneqarpog, tamannalu iluaqutaavoq.

Sapinngisamik aallaqattaarnissaq pinaveersaartarparput, assersuutigalugu pikkorissarnernut aallaqattaarnaveersaartarpugut atuartut qimaqattaarumanagit (naak tamanna pisariaqartaraluartoq).

Iliuusissinni suut nukittoqutaasimappat?

Atuarfitsinni ilinniartitsisut qangaaniilli peqanngittarnerat akuttuvoq. Kisianni sulilertoqaraangat peqanngikulasunik oqaloqatigineqartarput, malunnarpoq tamanna iluaqutaasoq.

Sukkut suli annertunerusumik iliuuseqarnissamut pisariaqartitsisoqarpa?

Isumaqarpugut atuarfitta nuannersumik iseruminartumillu aaqqinneratigut taavalu suleqatigiinnerup suli pitsanngorsartuarneratigut peqanngittarnerit suli ikilisinnerusinnaagipput.

Ilinniartitsisut peqanngittarneranni iliuutsisi sukkut takuneqarsinnaappat?

Ukioq manna ilinniartitsisut napparsimallutik takkutinnigitsut allattorsimaffianni takuneqarsinnaavoq oqaloqateqartarneq iluaqutaasoq. Taavalu sapinngisamik suliffiup nuannersuutinniarnera iluaqutaavoq.

6.3 ILINNIARTITSISUT PIGINNAASAAT SULIAMINNILU INERIARTORNERAT

Atuarfiup aqutsisuini ilinniartitsisut piginnaasaat ikorfartorniarlugit ineriartortinniarlugillu qanoq suleriaaseqarpisi?

Ilinniartitsisut pisinnaasaat ineriartortinniarlugit pikkorissarnernut assigiinngitsunut ilaasarput.

Ilinniartitsineq nukittorsarniarlugu ilinniartitsinermilu pitsaassuseq ineriartortinniarlugu qanoq isiortarpisi? Ilinniartitsisut ikioqatigiulluta assigiinngitsunik immitsinnut tunioraattarpugut atuartitsinermi pitsaasumik atorineqarsinnaasorisatsinni.

Ilinniartitsisut faaginic ilinniarsimasaminnik ilinniartitsisinniarlugit/ilinniartitsinissaminnut piginnaasat pisariaqartinneqartut pisinnaaffiginiassammatigut qanoq isiortarpisi?

Fagit ilinniarsimasaat salliutillugit tiiminik tunineqartarput, taavalu fagini taakkunani pikkorissartarlutik.

Siumut isigisumik ilinniartitsinermi pitsaassutsip ineriartortinnissaa ilinniartitsisullu piginnaasaat qanoq sulissutiginiarpisigit?

Ilinniartitsisoq ataaseq qaffasinnerusumik ilinniaqqippoq annertunerusumik atuartitsinermi tapertatut siunnersuisinnaaniassagami.

6.4 SULINERMI AVATANGIISIT AAMMA ILINNIARTITSISUT PEQANNGITTARNERAT PILLUGU ANGUNIAGASSIGITSI

Immikkoortumi uani apeqqutigineqartoq aallaavigalugu anguniagassat aalajangersassavasi kiisalu anguniagassat aalajangersakkassi qanoq isiorlusi anguniarnerlugit allaatigalugit:

Aappaagumut sulisut peqanngittarneranni ataatsimut peqanngittarneq qanoq annertutigisoq angorusuppisiuk kiisalu tamanna qanoq isiorlusi anguniarpisiuk:

Sulisut peqanngittarnerat atuarfitsinni akuttuvoq. Eqqartuinikuunngilagut anguniagassanik.

Aappaagumut sulisut ataatsimut naammagisimaarnerat (MTUmi) qanoq qaffasitsigissava tamannalu qanoq isiorlusi anguniarpisiuk:

Kissaatigigussiuk, anguniagassat arlallit allattorsinnaavasi:

7. ATURFIUP ANGUSASSAI ILIUUSEQARFIGISASSAALU PILLUGIT NASSUIAANEQ

Immikkoortumi iliuuseqarfissat angusassallu ukiumi qaangiuttumi iliuuseqarfigisimasasi anguniagarisimasasilu naatsumik allassavasi kiisalu qanoq isiorlusi aammalu iluatsissimanerisi allassallusigit. Angusassat iliuuseqarfigisassallu arlaat allassimagussigit taakkualu siusinnerusukkut nalunaarusiami naammassineqarsimappata, sumi taakkua allassimanersut innersuusseqquneqarpusi.

8. UKIUMUT ATUARFIUSUMUT TULLIUTTUMUT ANGUNIAGASSAT PIFFISSAMI UNGASINNERUSUMIITTUT AAMMA ILIUUSEQARFIGISASSAT

Immikkoortumi matumani siunertarineqartoq tassaavoq, siunnissaq ungasinnerusoq pillugu anguniagassassi allattornissaat kiisalu siusinnerusukkut nalunaarusiani allattoreersimasassinnut naleqqiullugu allanik iliuuseqarfigisassassinnik suussusersiinissarsi. Matumani ilaatigut atuarfissi ukiut 5-10-t qaangiuppata qanoq inissisimanissaa qanorlu tamatuma anguniakkap sulissutiginissaa atuarfissilu ineriartornerup kissaatigineqartup tungaanut ingerlanissaa pillugit allaqquneqarpusi. Tamatumunnga ilutigitillugu naleqartitat sorliit tunngaviginiarnerlugit qanoq isiorlusilu piviusunngortinniarnersi allaqquneqarpusi.

9. ATUARFIUP SIULERSUISUISA OQAASEQAATAAT

Atuarfiup siulersuisuisa pitsaassutsimut nalunaarusiamut oqaaseqaatitik ilanngussinnaavaat kiisalu ukiumi qaangiuttumi atuarfiup siulersuisuini sulinertik qanoq ingerlasimanersoq pillugu oqaluttuarsinnaapput. Atuarfiup siulersuisuisa ukiup qaangiuttup qanoq ingerlarsimanera pillugu oqaluttuarnissaat, kiisalu siunissami atuarfiup siulersuisuisa suut iliuuseqarfigineqarniarnersut qitiutinneqassanersullu allanneqarnissaat kissaatigineqarput.

Atuarfiup siulersuisuisa oqaaseqaataat suli piariinngilaq.

10. ATUARTUT SIUNNERSUISOQATIGIIVISA OQAASEQAATAAT

Immikkoortumi atuartut siunnersuisoqatigiivisa ukiumi qaangiuttumi sunik suliaqarsimanertik kiisalu ukiumi aggersumi sunik kissaateqarnerlutik iliuuseqarfissatullu suut qitiutinnerlugit allassallugit periarfissaqarput.

Atuartut siunnersuisoqatigiivi oqaaseqaammik tunniussinngillat.